

A névtelen olvasó hozzászól

A könyvnap közönségének dicséretei és bírálatai a kérdőíveken

A könyvnap kérdőívek egy része már befutott a Szikrához és a KNV-hez, hírt adva arról, hogy a dolgozók jól vizsgáztak a budapesti könyvnapokon. Felmérték a könyvnapok hatalmas jelentőségét, igazi értelmét, azt, hogy mekkora segítséget nyújt a könyv az új, a szabad élet építéséhez, a művelt, jómódú élet megvalósításához, melyet a felszabadító Szovjetunió nyitott meg az egész magyar nép előtt s amelynek építésében Pártunk vezetésével egyre újabb sikerek jelzik a felemelkedés útját.

Dolgozóink világosan látják a könyv szerepét, fontosságát. Ezért vált a hatodik szabad könyvnap bensőséges, nagyszerű ünneppé, melyet nem a naptár piros betűi jeleztek, hanem a dolgozók fejlődése, öntudatosodása töltötte meg eleven, élő tartalommal, az igazi ünnepnek kijáró megbecsüléssel.

Nemcsak számszerű adatok bizonyítják, mit jelentett a budapesti könyvnap a dolgozók életében, de bizonyítja a gondosan kitöltött kérdőívek tekintélyes tömege, melyek halomban fekszenek a KNV, a Szikra asztalain. Miről adnak hírt ezek a kitöltött kérdőívek? Elsősorban arról a lényegbevágó különbségről, amely az elmúlt rendszer könyvnapja és a mai könyvnap között van.

A mai olvasó viszonya a könyvhöz épügy megváltozott, mint ahogyan a munkához való viszonyában alapvető, gyökeres változás állott be. Az ő úgye a könyv, mindennapi szükségleteihez tartozik, hiszen az író órája gondolkodás, amikor tollat vesz a kezébe, vele számol a kiadó és nem üzleti profittal, amikor kidolgozza a tervét, az ő politikai öntudatosodásáért, kulturális színvonalának emeléséért fog össze író és kiadó, amikor a könyvnap sátrakat megtölti a marxizmus-leninizmus klasszikusainak, Pártunk vezetőinek műveivel, példamutató szovjet irodalommal s a népet szolgáló íróink műveivel.

A dolgozó mohón fogja kezébe a könyvet s azzal a tudattal olvassa minden betűjét, hogy a könyv nemcsak munkájában segíti, nemcsak irányt mutat neki, de kiemeli a névtelen olvasók sorából. Mert nem kisebb feladat hárul rá, mint bírálatával segítségre sietni irodalmunknak, könyvkiadásunknak. A névtelen olvasóból aktív munkatárs válik. Tanácsot ad, útmutatást, felhívja a figyelmet a hiányosságra, hangsúlyozza az elért eredményeket, szoros kölcsönhatásban élve az íróval. Visszaadja amit kapott, hogy aztán sokszorosan jusson ismét őhozza — a néphez.

A szépirodalmi művekhez csatolt kérdőíveken a következő kérdések szerepelnek: 1. A könyv címe. 2. Könnyű vagy nehéz olvasmány volt-e. 3. Mi a könyv tanulsága és mit kifogásol a könyvben. 4. Fogja-e ajánlani ismerőseinek. 5. Milyen témájú könyveket szeretne olvasni.

Csupán a kort és a foglalkozást kell feltüntetni a kérdőíveken, a nevet nem, hogy annál őszintébben, gátlástalanabban nyilatkozzék meg az olvasó.

A kérdőívek többsége a *Vigszínházi csata* című könyvet értékeli ki. Arra a kérdésre, milyen tanulságot szűrt le, a válasz nagyrészt egyöntetű és így hangzik: »A Vörös Hadsereg felszabadító szerepével még pontosabban ismerkedtem meg ebből a könyvből. Belülről nézve mutatja a szovjet katona szerepét és elsősorban azt, hogy a felszabadítás hősi küzdelmei közepette a fasiztáktól meztisztított városrészekben a munka éppen a Szovjet Hadsereg segítségével indult meg.«

Egy 23 éves honvéd így ír: »Sokkal hosszabb lélekzetű könyvben kellett volna megírni ezt a hősi, történelmi jelentőségű küzdelmet. Sőt Berlin elfoglalását is bele kellett volna még venni. Reméljük, hogy Illés Béla »Végső győzelem« címen még ezt is megírja egy harmadik kötetben.«

Egy ruggyantagári munkás azt kifogásolja, hogy az író, aki a Szovjet Hadsereg tisztjeként jött a felszabadítókkal országunkba, nő neve alatt húzódik meg s így soha nem tudta, hogy mennyi igaz egy-egy eseményből és mennyit írt hozzá a szerző.

Egy nyolcadik általános iskolás a következőképpen ír: »Nékem csak az a kifogásom, hogy

mialatt olvastam, semmi másra nem tudtam figyelni. Ennyire lekötött a könyv.«

Az általános iskolások 70 százaléka Iljina: »A negyedik győzelem« című könyvével foglalkozik. »Példát kell vennünk a lenini Komszomoltól. Nekünk is úgy kell legyőznünk minden nehézséget, mint ahogy ők teszik.«

Arra a kérdésre: milyen könyveket szeretne olvasni, a diákság az »Ifjú gárda«-szerű könyvekre szavaz. Oszejova: »A IV/B«-re és Csernyisevszkij: »Mit tegyünk« című művére. Nagy az érdeklődés természettudományos könyvek iránt is. Egy tizenöt éves diák József Jolán »A város peremén« című könyvéről ezt írja: »Megismertem az elnyomás alatti munkáscsaládok igazi helyzetét — mert eddig nem ismertem. Még könyvekből sem. Kifogásom csak az, hogy József Jolán nem hasonlítja össze az akkori munkáscsaládok életét és a mostani felszabadult, boldog életét.«

Sokan hiányolják, hogy a József Attila versgyűjteményhez nem adták a nagy proletárköltő részletes életrajzát. A »Vatikán a haladás ellen« című könyvről egy negyvenöt éves öntő így ír: »A klerikális reakció aknamunkáját világviszonylatban ebből a könyvből értettem meg. Az ember elborzad, amikor megismeri belőle a Vatikán, Mussolini, Hitler és Truman viszonyát. Kár, hogy ez a könyv a Mindszenty-üggyel nem foglalkozik, illetve csak éppen megemlíti.«

Az »Öt év« című könyvet is sokan tanulmányozták. Egy harmincele esztendő művezető így ír: »Mindazoknak az aljas imperialistáknak, akik gyönyörűen újjáépült országunkat, de rék népiünket akarnak elpusztítani, azt üzenem: a mi táborunk, a béketábor sokkal hatalmasabb, semhogy szemtelen fenyegetéseikből megrémüljünk. De azért résen leszünk!« Arra a kérdésre, mit kifogásol, azt feleli: »Az árát! Mindent el kell követni, hogy az ilyen fontos dokumentumok könyvek olcsóbbak legyenek, hogy mindenki megvehesse.«

A Szovjet Grafika című könyvvel kapcsolatban egy tanító azt írja: »Szeretnék a szovjet népművészetéről minél előbb ilyen értékes könyvet kapni.« Egy Irén »A gyár felébred« című könyvével kapcsolatban egy edénygyári munkás megjegyzi, hogy a könyv borítólapjának rajza nem fedti a könyv tartalmát. A könyv nagyon tanulságos és érdekes, de nem helyes, hogy majdnem valamennyi értelmiségi reakciós. Ez a valóságban szeresére nincs így.

Azokra a kérdésekre, mit szeretnének olvasni, elsősorban marxista-leninista elméleti és tudományos könyveket kérnek, minél nagyobb számban. Szépirodalmi vonalon a »Sztálin-grádi munkás« című könyvhöz hasonló műveket, mely érdekfeszítő módon ábrázolja nemcsak a gyár életét, de a munkások magánéletét is és a szovjet ember nagy példáját a maga egészében vetíti a dolgozók elé.

Nem kétes, hogy a széleskörű érdeklődésből, sok egészséges javaslattal és építő bírálatból íróink, kiadóink tanulnak és tapasztalataikat érvényesítik, hogy még erőteljesebb irodalom segítsen kulturális forradalmunkat s ezen keresztül a dolgozó magyar népet.

Június 15-én kezdődnek a vidéki könyvnapok. A vidék dolgozói a budapesti jelentős siker után fokozott érdeklődéssel várják a könyv ünnepét.

Bizonyos, hogy az az érdeklődés, ami a szépirodalmi művekhez csatolt kérdőíveket Budapesten fogadta, élénk visszhangra talál a vidéki dolgozók körében is és mind a vidéki könyvnapok sikerei, mind pedig az olvasók tízezreinek válaszai, észrevételei, kritikája, még bensőségebbé kövátolja az író és a nép kapcsolatát.

SZÍNHÁZAK MŰSORA:

Operaház: Párizs lángjál (7; B. 15). Városi Színház: Rigoletto (7; Tóth Imre—Széchenyi). Nemzeti Színház: A Nosztyfi esete Tóth Marival (7). Magyar Színház: Donna Juana (7). Madách Színház: Liliomfi (4/8). Belvárosi: Mélyszántás (7; Hegyesi). Ifjúsági Színház: Értünk harcoltak (7). Úttörő Színház: Becsület (4/5). Vidám Színház: Ingyenélők (4/8; Kerényi). Fővárosi Operett: Szabad szél (7; Rrecaányi). Fővárosi Varieté: Májusfa (8). Fővárosi Nagycirkusz: Június 14. műsor (4. 8).